

Základní výpočet plnicího okruhu

Určení hmotnostního průtoku

Plynová konstanta vzduch: $R=8,314 \text{ MPa}\cdot\text{cm}^3\cdot\text{K}^{-1}\cdot\text{mol}^{-1}$

Molární hmotnost: $M=0,02896 \text{ kg/mol}$

Termodynamická teplota: $T=30^\circ\text{C}=303,7 \text{ K}$ - odhadováno

Objem válce: $V=8000 \text{ mm}^3$ - viz Excelový výpočet

Ovládací tlak $p=1,6 \text{ MPa}$

K výpočtu využijeme stavovou rovnici ideálního plynu

$$p \cdot V = \frac{m}{M} \cdot R \cdot T$$

$$m = \frac{p \cdot V \cdot M}{R \cdot T} = \frac{1,6 \cdot 8000 \cdot 0,02896}{8,314 \cdot 303,7} = 0,146 \text{ kg}$$

Jelikož je spínací čas 0,2 sekundy dle měření, je potřebný hmotnostní průtok:

$$Q = \frac{1}{0,2} \cdot 0,146 = 0,73 \text{ kg/s}$$

LÁTKA	POTRUBÍ	RYCHLOST m/s
	■ Nizkotlaké rozvody	10 - 20
	■ Vysokotlaké rozvody	20 - 30
	■ Ventilátory do 1 kPa sací potrubí	8 - 12
	výtlačná potrubí	15 - 20
	více než 1 kPa sací potrubí	až 20
	výtlačná potrubí	25 - 30
VZDUCH	■ Kompresory odstředivé sací potrubí	18 - 23
	výtlačná potrubí	25 - 30
	■ Kompresory pístové potrubí sací - podle velikosti	10 - 25
	potrubí výtlačná - podle velikosti	17 - 35

Dle vzorce níže lze určit průměr trubky s ohledem na doporučenou rychlost vzduchu viz tabulka výše.

$v=25 \text{ m/s}$

$$S = \frac{\pi \cdot d^2}{4}$$

Hustotu stlačeného vzduchu určíme dle vztahu:

Plynová konstanta specifická $R_s = 287,058 \text{ J} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$

$$\rho = \frac{p}{R_s \cdot T} = \frac{1\,600\,000}{287,058 \cdot 303,7} = 18,35 \text{ kg/m}^3$$

$$v = \frac{Q}{\rho \cdot S}$$

$$d = \sqrt{\frac{4 \cdot Q}{v \cdot \rho \cdot \pi}} = \sqrt{\frac{4 \cdot 0,73}{25 \cdot 18,35 \cdot \pi}} = \mathbf{0,045\ m} \Rightarrow \text{volím vnitřní průměr trubky 45 mm}$$

Spotřeba vzduchu

Množství dodávaného vzduchu pod tlakem 16 bar lze učit následovně:

Objem válce: $V=8000\text{ mm}^3$

Počet sepnutí za minutu: $n=20\text{ min}^{-1}$

Rezervní koeficient pro možné ztráty v potrubí $k=1,4$

Maximální koeficient opotřebení obložení $k_{o2}=2,5$

Spotřeba vzduchu níže odpovídá spotřebě při maximálním dovoleném opotřebení obložení, kdy se zdvih pístu 2,5 zvětší.

$$Q_S = k \cdot V \cdot n \cdot k_{o2} = 0,008 \cdot 20 \cdot 2,5 \cdot 1,4 = 0,56 \frac{\text{m}^3}{\text{min}} = 560 \frac{\text{l}}{\text{min}}$$

V případě, že obložení je bez opotřebení pak $k_{o2}=1$ a spotřeba vzduchu je poloviční

$$Q_S = k \cdot V \cdot n \cdot k_o = 0,008 \cdot 20 \cdot 1 \cdot 1,4 = 0,224 \frac{\text{m}^3}{\text{min}} = 224 \frac{\text{l}}{\text{min}}$$

Vstupní tlak odpovídá tlaku 5 bar, výstupní tlak je 20 bar. Dle těchto tlaků a potřebného množství vzduchu lze zvolit dotlačovací kompresor.

Na základě vypočtených hodnot byl poptán kompresor a vzdušník u firmy ALMIG. Dle poskytnutých informací od firmy ALMIG je ideální vytížení kompresoru okolo 40%. Použitý dotlačovací kompresor BOOSTER 3-42-74 5,5KW má při maximálním opotřebení obložení následující vytíženost:

$$v_k = \frac{Q_S}{Q_k} \cdot \frac{p}{p_k} = \frac{0,56 \cdot 1,6}{0,937 \cdot 2} = 0,597 = 47,8\%$$

Kde Q_k je množství vzduchu dodávaného kompresorem.

P a p_k jsou plnicí tlak spojky a tlak pod kterým je kompresor schopný dodávat uvedený objemový průtok.

V případě že je obložení bez opotřebení je pak vytíženost 2,5x menší: **19,12 %**.

Opotřebení obložení, při kterém kompresor dosáhne hraničního vytížení 40 %, lze vyjádřit takto:

Objemový průtok za minutu při vytíženosti 40%

$$v_k = \frac{Q_{S40}}{Q_k} \cdot \frac{p}{p_k} = \frac{Q_{S40} \cdot 1,6}{0,937 \cdot 2} = 0,4 \Rightarrow Q_{S40} = \frac{0,937 \cdot 2}{1,6} \cdot 0,4 \frac{\text{m}^3}{\text{min}} = 468 \frac{\text{l}}{\text{min}}$$

Koeficient opotřebení při vytíženosti 40%:

$$k_{o240} = \frac{Q_{s40}}{V \cdot n \cdot k} = \frac{0,468}{0,008 \cdot 20 \cdot 1,4} = 2,09$$

Zdvih pístu při vytíženosti 40 %:

$$z_p = h \cdot k_{o240} = 4 \cdot 2,09 = 8,36 \text{ mm}$$

Kde h je zdvih pístu.

Opotřebení obložení při vytíženosti 40 %:

$$y_o = z_p - h = 8,36 - 4 = 4,36 \text{ mm}$$

Jelikož jsou na spojce použity dvě plochy obložení je hraniční opotřebení na plochu **2,18 mm**.

Určení velikosti vzdušníku

V_v $[m^3]$ Objem válce

V_p $[m^3]$ Objem potrubí

l $[m]$ Délka potrubí

$V = V_v + V_p$ Objem válce a potrubí

$$V_p = \frac{\pi \cdot d^2}{4} \cdot l = \frac{\pi \cdot 0,045^2}{4} \cdot 2 = 0,003 \text{ m}^3$$

$$V = 0,008 + 0,003 = 0,009 \text{ m}^3$$

$$VD_r = (15 - 20) \cdot V = 18 \cdot 0,011 = 0,18 \text{ m}^3 = \mathbf{198 \text{ l}}$$

Velikost vzdušníku by měla být přibližně 198 litrů.